

MAKKAI SÁNDOR
GYÖNGYVIRÁG

ÉNEKES MESEJÁTÉK HÁROM FELVONÁSBAN

CLUJ-KOLOZSVÁR
AZ ERDÉLYI REF. EGYHÁZKERÜLET IRATTERJESZTÉSÉNEK KIADÁSA
1927

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd! 3.0 Unported (CC BY-NC-ND 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/deed.hu>

SZEMÉLYEK:

Király.	Öregember.
Gyöngyvirág, leánya.	1. Ördög.
Mirkó, fia.	2. Ördög.
Szegényasszony.	3. Ördög.
Jancsi, juhászbojtár, fia.	1. Manó.
Ördögök királya.	2. Manó.
Tündérr királynő.	3. Manó.
Brumbrum, ördögkapitány.	1. Tündér.
Kamarás.	2. Tündér.
Udvarmester.	3. Tündér.
Őrszem.	1. Kengyelfutó.
1. Alabárdos.	2. Kengyelfutó.
2. Alabárdos.	3. Kengyelfutó.
1. Katona.	Hang a szélből.
2. Katona.	Egy hang a népből.
3. Katona.	Egy ember a népből.
Királyi szolga.	Egy másik.
Számadó juhászgazda.	Egy harmadik.
Nép, alabárdosok, udvarhölgyek, vitézek, ördögök, munkások, pásztorgyermekek, manók, tündérek.	

I. Felvonás.

Szín: szabad tér a királyi palota előtt.

1. Jelenet.

Királyi őrsem. Szegény asszony.

ŐRSZEM *(a szegény asszonyt kifelé tuszkolva)*: Hallod-e te szegény asszony, eridj haza innét!

SZEGÉNY ASSZONY: Nem én vitéz uram, egy tapodtat se addig, amíg meg nem engedi kelmed, hogy Király Őfelségének elmondjam a dolgot.

ŐRSZEM: Haha! Majd éppen a Király elé engednek egy magadfajta parasztot! Aztán nem is igaz, amit beszélsz.

SZEGÉNY ASSZONY: Süjdedjek el ebbe a nyomba, ha nem igazat mondok. Úgy láttam, mint kelmedet!

ŐRSZEM: Álmodtad, nem láttad... Ember nem látott még ördögöt elevenen!

SZEGÉNY ASSZONY: Essék ki a... De kend úgy se hiszi... *(vállat von.)* Kend semmit se hisz. De majd meglátja, mikor késő lesz. Már én biza itt maradok s elmondom Király Őfelségének.

ŐRSZEM: Mit, te?

SZEGÉNY ASSZONY: Mit! hát azt, amit láttam, hogy itt bujkál a palota körül az ördögök kapitánya egy egész regiment ördöggel s valami rosszban sántikál ellene...

ŐRSZEM *(haragosan)*: Eredj, kotródj innét, mert a hátadra verek! Nézze meg az ember, ebadta szószátyár némbere!

SZEGÉNY ASSZONY *(felpattan)*: Miit? Én? Szószátyár? Böcsületes asszony vagyok én, hallja ked? Oszd csak sokat lármázzon ked, mert leforrázom, ha elmegy a házam előtt... Hallja?

ŐRSZEM: Most már elég volt! Méssz-e? *(Felemeli a dárdát.)*

SZEGÉNY ASSZONY *(hátrálva)*: Hozzám ne nyuljon kend! Meg se érintsen kend! Kikaparom a szemét!!! *(kihátrál.)*

ŐRSZEM: Hm... hm... Mit beszél ez a bolond asszony?... Ördögöket látott. Nem is egyet... Sokat... Feketék voltak. Piros volt a nyelvük... a szarvuk... Rettenetes dolgokra készülnek. Üvöltöttek, mint a kutyák... Bolond asszony... Hm... hm... Nem hiszem. Nem hihetem. Bolond dolog... Hm... hm...

(Hirtelen erős szélzúgás.)

ŐRSZEM: Brr!... Mi ez? Soha ilyen hideg szelet nyáron!

(Még erősebb szélzúgás.)

HANG A SZÉLBŐL *(kívülről)*:

Szempillád lecsukódjék,

Aludj fiú, aludj el!

Hunyd le szellő, a szemét

Símogató kezedd!

Aludj... aludj... aludj...

ÖRSZEM *(ásítva)*: Nini!... Környékez az álom. Akármi legyek, ha nem! Ilyenkor! Soha ilyet!... Áh! Buh!... Tyüh! Be nehéz a szemem! *(Dörzsöli.)* Istenem, ne hagyj el!

(Szélzúgás.)

ÖRSZEM *(felretten)*: Mi az?

HANG A SZÉLBŐL *(kívülről)*:

Alszol-e? Mi lesz már?

Fektesd le, meleg nyár!

Hahaha! feküdj le,

Feküdj le a füledre!

ÖRSZEM *(leül)*: Jaj! Nem... birom... Áh!... Buh! *(Ásít.)* Mi lesz velem? Istenem... Jaj!... *(Elterül.)*

ÖRDÖGÖK KARA *(kívülről)*:

Lefektette meleg nyár,

Hahaha, bemehetsz már,

Hü! Hó!... elaludt,

Elaludt a nagy számár!

2. Jelenet.

Brumbrum.

BRUMBRUM: *(ördögkapitány, hirtelen megjelenik pirosba öltözve, fekete pofával, szarvakkal, amelyek szintén pirosak)*: Jó éjszakát! Elaludtál, pajtás? *(Lábával meglökdösi.)* Mint a tej!... Hahaha!... *(Tenyerébe tapsol.)*

Földfenékről, mély mocsárból,

Barlangokból, szakadásból.

Lidérces tó-ingoványból

Ide rögtön, cimborák!

3. Jelenet.

Két ördög jön.

BRUMBRUM:

Szakasz állj! Jobbra át!

KÉT ÖRDÖG:

Kapitány úr, itt vagyunk,

Földfenékről nyargalunk,

Lovunk égő szenet ett,

Gyorsan ide repített.

Mit tegyünk

Hogy legyünk

Tetszésedre?

Tégy velünk!

BRUMBRUM:

Ezt a legényt egy-kettőre
Gurítsátok a pincébe,
Kössétek a hordó mellé,
Mintha épen a bort nyelné.
Félre vele sebesen!

(Ördögök az őrszemét kihurcolják.)

Most szóljatok ti, pajtásim,
Kedves kenyeres barátim,
Kik vagytok bokorba, sásba,
Elrejtőzve csűrbe, házba,
Kész vagytok-e, rendesen?

ÖRDÖGÖK KARA *(kívülről):*

Ha akarjuk, fú a szél,
Zörög, csörög a levél,
Ha akarjuk, csend leszen,
Erre jövünk csendesen.
Kezünk, lábunk, szarvunk, nyelvünk
A tied!
Kész vagyunk, elhihedd.

BRUMBRUM:

Jól vagyon!
FigyeljeteK, de nagyon!
Mikor adom azt a jelt
Jöjjetek sebesen, mert
Vár majd felséges Urunk!

ÖRDÖGÖK KARA:

Jövünk, szállunk, gurulunk!

BRUMBRUM:

S most mindenki, mint a nyúl,
Buvóhelyén meglapul! *(El.)*

4. Jelenet.

Jancsi.

JANCSI *(pásztorfiú, óvatosan körülnézegetve jön):*

Jaj, azt mondták, erre jön majd
Király Őfelsége,
Szép királylány, Gyöngyvirágom
Ő is ott lesz véle.
Megláthatom a szépséges
Hófehér orcáját,
Csodálhatom éjfékete
Gyémánt szemepárját.

(Fokosára támaszkodik.)

Én Istenem, én Istenem,
Mért járok utána?
Hogy is nézne énreám a
Felséges úr lánya?
Tudom, hogyha meghallanák,
Megölnének érte.
Haj, de milyen szívesen is
Meghalnék én érte! (*Kifelé néz.*)
Szép királylány, szépséges szép
Gyöngyvirág kisasszony,
Szeretlek én, nincs miattad
Még éjjel se nyugtom!
El-el nézem a csillagok
Táborát az égen,
Hej, de mint te, olyan csillag
Nincs a fényességben.
Fáj a szívem, fogy a napom,
Meghalok én, érzem,
Mért is lettem a bolondja?
Soha meg nem értem!
Holdvilágos selyem réten
Sétált egyszer este,
Az az este lett a szívem
Szegény szívem veszte.
Legeltettem a királynak aranyszőrű nyáját:
De mégse a nyájt őriztem:
Bámultam a lányát.
Járok-kelek, mint az árnyék,
Nincs nyugtom azóta,
Szomorún kél furulyámon
Búbánatos nóta.
Én Istenem, de megvertél!
Hej, mi lesz a vége?
Tudom, tudom... vár reám a
Temetőkert széle
De most, de most, még hadd lássam,
Ha csak távolról is,
Bár szemeim csodálhassák
Ha csak könnyezve is!

BRUMBRUM (*kívül*):
Káprázatba ringassátok,
Messzire csalogassátok!
Hopp, eléje gyors Lidérc,
Örvény, Hinár, Csalfakép!!!

ÖRDÖGÖK KARA (*künn*):
Zumm, zumm, zumm!
Káprázzék el a szemed,
Lássa messzi kedvesed,
Jöjj utána, fuss utána,

Csalfa fényben vak hinárba
Zumm, zumm, zumm!

JANCSI (*a fejét fogva*): Mi ez? Jaj, mi ez? A fülem zúg? (*kifelé*) Mit látok? Az... ott!... Jaj nekem! Gyöngyvirág! Gyöngyvirág! A tóba vész! Segítség, hé, emberek, segítség! Ne félj! Itt vagyok! Hó! (*Kirohan.*)

ÖRDÖGÖK KARA (*kiinn*):
Hahaha! Hahaha!
Tiszta lett immár a tér.
Király uram erre tér.
Hahaha, hahaha!

5. Jelenet.

(Nép jön egyfelől. Másik oldalról, alabárdosok mögött a Király, karján leánya, Gyöngyvirág. Kisérő udvarhölgyek, vitézek. Kamarás. Elől a Szegény asszony, hátrafelé retirál az alabárdosoktól.)

SZEGÉNY ASSZONY: Vitéz urak! Hó! Vitéz urak! Eresszenek a felséges úr elé!

I. ALABÁRDOS: Várj sorsodra asszony!

II. ALABÁRDOS: Tágíts, egy-kettő! (*Meglöki.*)

SZEGÉNY ASSZONY: Király uram! Felséges úr!

I. ALABÁRDOS: Befogd a szád! Kotródj!

SZEGÉNY ASSZONY: Eresszenek a Felséges úr elé! Beszélnem kell a királlyal! Veszély!...

II. ALABÁRDOS: Pusztulj a pokolba! (*Félrependeríti.*)

SZEGÉNY ASSZONY: Király uram! Veszély! Ördögök! Hó! Süjjetek el!!! A hajam, jaj! (*hátratuszkolják a nép közé.*)

(Király a betolt karszékekben, középen, helyet foglal. Mellette Gyöngyvirág. Baloldalt a kamarás. Hátamegett vitézek, oldalt alabárdosok. A nép előrenyomul, földig hajolva.)

A NÉP: Üdv a Királynak! Éljen a Király!

KIRÁLY:
Derék, hű népem, itt a napja ma,
Rátok nevet királyi kegyelem
Mert szívemben is napsugár nevet:
Hús év lett ma lányom, Gyöngyvirág!

A NÉP: Éljen a Királykisasszony!

KIRÁLY:
Nohát, kinek mi ügye-baja van,
Terjessze most elő, gyógyítva lesz.
Kit ért csapás, tűzvész, vagy marhavész,
Kinek kell pénz, jó szó vagy biztatás,
Csak bátran ki vele. Meghallgatom.

SZEGÉNY ASSZONY (*a háttérből*): Nekem van dolgom, engemet először!

I. ALABÁRDOS: Fogd be a szád, várj a sorodra, hé!

SZEGÉNY ASSZONY: Kopaszodj meg, vén lármafa!

EGY HANG A NÉPBŐL: A száját...

Fogjátok be, ne lármazzon hiába! (*Szegény asszonyt hátralökdösik.*)

EGY A NÉPBŐL (*meghajlik*): Felséges úr! Leégett a tanyám!

KIRÁLY: Hé, Kamarás!

KAMARÁS: Parancs, Felséges úr?

KIRÁLY:

Mérj csak markába színig aranyat,
Jókedvem napján hadd örüljenek!

MIND: Éljen a király!

EGY MÁSIK A NÉPBŐL: Volt egy szép tehenem, elhullt a tegnapi...

KIRÁLY: Adass neki egy másat, Kamarás!

MIND: Éljen a Király!

EGY HARMADIK:

Van egy fiam, két hónapos szegény,
Keresztanyát óhajt, Felséges úr!

KIRÁLY (*Gyöngyvirághoz*): Leányom!

GYÖNGYVIRÁG: Hogyne, nagyon szívesen!

MIND: Éljen a királykisasszony!

6. Jelenet.

*(Brumbrum, dalnoknak öltözve, hosszú fekete köpenyben,
tollas kalappal, gitárral megjelenik. A nép között tünt fel hirtelen.)*

BRUMBRUM (*a király előtt meghajlik*): Felséges jó uram, vitéz király!

KIRÁLY: Ki vagy, fiam?

BRUMBRUM: Szegény vándordalos.

SZEGÉNY ASSZONY (*előretör és szembeáll Brumbrummal*): Ez a! Ez a!!!

KIRÁLY: Mit akar ez az asszony?

I. ALABÁRDOS: Mondtam már, tágulj! (*Ellöki.*)

SZEGÉNY ASSZONY: Király uram, az ördög! ...

BRUMBRUM (*feléje fordul, halkán, de határozottan*): Némuljon meg a nyelved, vén boszorkány! (*A szegény asszonyt hátralökdösik.*)

KIRÁLY:

Mit kívánsz, fiam? Öröm napja van,
Lányom húsz éves, ékes liliom,
Öreg szívem ezért ma újra zeng
Örömszerezni másnak is kíván.

BRUMBRUM:

Nagy hired messze szép hazámba
Zengő szárnyon eljött, Király,
S hol sárguló narancs nevetgél
S kék tenger gyógyulást kínál,
Tovább nem ülhettem nyugodtan,
Hajszolt a lélek, kergetett,
Hogy udvarodba, zengni híred
Siessek én, siettetett.

KIRÁLY:

No, ezt meghallgatjuk, vitézek,
Derék dolog a szép dicsének.
Hát énekelj, nemes dalos,
Szívesen hallgatjuk dalod!

BRUMBRUM (*magában*):

Most légy velem, Pokol hatalma,
Kezeim közt az aranyalma!

(Hősi állásba vágja magát, megpengeti a gitárt, szaval.)

Hol volt, hol nem volt,
Bíz az régesrégen volt...
Vadászott az ifjú király
Az erdőben,
Eltévedett hazafelé
Menendőben.
Sehol egy út, vagy egy ösvény,
Csak fa, szikla, bozót, dúvad,
Ifjú vitéz, elpusztulsz ma,
Kósza hír se beszél rulad
Bolond mese, régi rege:
Uram Király, emlékszel-e?

KIRÁLY (*homlokát símogatva*): Mit is beszél ez a fiú?

GYÖNGYVIRÁG: Beteg vagy, felséges atyám?

KIRÁLY (*mosolyog*): Dehogy, dehogy! Nincs semmi baj.
Folytasd fiú! (*sugva*) Nem álmodám?

BRUMBRUM:

Várja otthon szép menyasszony,
De hiába, vége, vége,
Sötét az éj, jajgat a szél,
Messze van az erdő széle
- Ki szabadít, hej, ki innen?
Jó vitézim nem találtak!
...Hát im, lobban vörös tűzláng,
Zúg a szellő: látlak, látlak.
Bolond mese, régi rege:
Uram Király, emlékszel-e?

KIRÁLY (*megfogja Gyöngyvirág kezét*): Jaj, leányom!

GYÖNGYVIRÁG:

Mi baj, mi baj?

Rosszul vagy? Menjünk haza tán?

KIRÁLY (*mosolyog*):

Ó, semmi, semmi, kapkodok

Egy régen hallott dal után.

(*int Brumbrumnak.*)

BRUMBRUM:

A Poklok Felséges Ura

Megjelenik, elébe áll:

Hallottam sóhajtásodat,

Megszabadítlak, jó Király.

Hanem, ha lesz leányod és

Húsz évet ér a földön ő,

Nekem adod. Értetted-e?

Uram Király, emlékszel-e?

KIRÁLY (*Gyöngyvirágra borul*):

Ó Istenem, én Istenem,

Mi lesz veled? Mi lesz velem?

MIND: Mi az? Mi az?

EGY VITÉZ: Rosszul van a király?

SZEGÉNY ASSZONY (*előretör*): Jönnek, uram! Itt vannak a palota mögött! Vigyázzatok!
Jaj, jaj!!

BRUMBRUM (*a szegény asszonyhoz*):

Némuljon meg a nyelved,

Ne mozduljon meg a szád,

Mint a kő, úgy megdermedj,

Süket ördög szálljon rád!

(*a királyhoz*):

Uram, Király!... Emlékszel-e?

KIRÁLY (*felugrik*): Katonák, hé! Fogjátok le a gazembert! Hazudik! Nem adom a leányomat! Nem, nem! Halljátok? Öljétek meg!!!

ELSŐ KATONA (*kardot ránt*): Véd meg magad!

BRUMBRUM (*földhöz vágja a gitárt*): Hahaha! Jere hát! (*kardot húz, ledöfi*).

ELSŐ KATONA: Jaj! (*Összeesik.*)

MÁSODIK KATONA (*neki ugrik*): Velem, gonosz!

BRUMBRUM: Nesze! (*leszurja.*)

MIND: Öljük meg! (*Rárohannak.*)

BRUMBRUM:

Hahó, Pokol! Előre, fel!

Felséges úr, most ide jer!

Föld, levegő, mocsár, üreg,

Most küldd ide a sereged!

(Erős dörgés. Nagy szél. Vörös fénybe borul minden.)

MIND: Jaj! Végünk van! Fussunk!

7. Jelenet.

(Ördögök Királya nagy sereg ördöggel.)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA:

Megálljatok!

A lábatok

Gyökér legyen!

(Mind megmerevülnek.)

SZEGÉNY ASSZONY (csuklik s görnyedez): Jésszus Mária! Jésszuszmaria!!

MIND: Jaj, végünk van, elvisz az ördög!

SZEGÉNY ASSZONY? Ugy-e mondtam, ugy-e mondtam! Jaj, Uramisten, jaj, Uramisten! A fiam, a Jancsikám! A királyleány! Aj, jaj!!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Csend!... Mozoghattok, de szépen üljete! (Nyújtózkodnak.) Hallod-e, Király? Emlékszel-e, mikor annak idején, megmentettelek az erdőben? Ugy-e, megígérted, hogy ha leányod lesz, húsz éves korában nekem adod feleségül? Letelt az idő. Ma húsz éves a lányod. Add ide!

GYÖNGYVIRÁG: Jaj, apámuram, ne hagyjon el. Jaj, ne adjon el, jaj!

KIRÁLY: Felséges Ördög úr! Elismerem, hogy igazad van. Kimentettél annak idején a bajból, én is megígérted, hogy neked adom a leányomat! Ó én boldogtalan, hogy az ördög segítségét fogadtam el, ahelyett, hogy Istent hívtam volna! Jaj nekem, hogy Isten nem jutott eszembe a bajban!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Az a jó nekem, hogy nem jutott. Várnom kellett, amíg letelt az égiek ideje. Nem hívtad Azt, aki Atyátok nektek, földi férgeknek, hát jöhettek és jöttem is én. És megmentettelek. Ide az árát!

KIRÁLY: Leányomat! De hát még akkor nem volt! És én el is felejtettem a dolgot. Kérlek, ne vedd komolyan, ne vidd el a leányomat!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Nyomorúlt féreg! Mind ilyenek vagytok! Persze, mert még nem volt, ideigérted. Arra nem gondoltál, hogy lehet. Csak a magad bőrre gondoltál. Nem vetted komolyan az ördögöt, azt hitted, elfelejti a jussát. Engem akartál becsapni? Ide azzal a leánnyal!

KIRÁLY: Ne vidd el, ne vidd el!

MIND: Ne vidd el, ne vidd el!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Haha! Meghiszem azt! Ide vele, ide vele!

ÖRDÖGÖK KARA:

Ide hamar a leányt,

Csapjunk egy nagy lakomát,

Tűz, víz, levegő,

Minden ördög, jöjj elő!!!

(Ugrálnak)

MIND: Jaj, jaj!

SZEGÉNY ASSZONY (*nekiugrik Brumbrumnak*): Kutya tolvaj ördöge! Nem hiába féltem én ma! Láttalak tegnap éjjel a cimboráiddal, a kert alatt! Hóhér kezére juss, kutya!!

BRUMBRUM: Hahaha! A te fiad is evickélhet a mocsárba!

SZEGÉNY ASSZONY: Mit mondasz? Az én fiam? Arról mersz ugatni? Mindjárt kikaparom a szemedet! (*Nekiugrik.*)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*rettentőt ordít*): Csend! Ide a leányt! (*Arra megy.*)

GYÖNGYVIRÁG: Jaj, ne hagyjatok!

KIRÁLY (*kétségbeesetten*): Katonák! Hát hagyjátok?

KATONÁK: Kard, ki kard! (*az ördögökre rohannak.*)

ÖRDÖGÖK KARA:

Tompuljon el a kard éle,
Ne csorogjon ördög vére,
Mind kővémeredjetek,
Ártatlanná legyetek!
(*Megmerevülnek.*)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Fogjátok meg a leányt, aztán jerünk!

(*Brumbrum és egy másik ördög megfogják Gyöngyvirágot.*)

GYÖNGYVIRÁG: Jaj, jaj!

MIND: Jaj, jaj!

KIRÁLY: Volna csak itt a fiam, megtáncoltatna, kutya ördögei! (*Hirtelen, könyörgő hangon, térdreesve.*) Felséges ördög úr! Ha már meg kell lennie, inkább vigy el engemet! Ősz vagyok már, sokat éltem! De a leányom fiatal, gyönyörű. Hagyd életben a leányomat!

MIND: Hagyd életben, hagyd életben!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*pokoli kacagással*): Ősz vagy már, sokat értél meg? Szóval megint be akarsz csapni, hogy hitvány portékával menjek haza. Elment az eszed? Nem kellesz, először, mert sokkal jobban fogsz gyötrődni a földön, hogy a magad hibájából elveszejtetted leányodat. Ez külbomb pokol lesz, mint az én, nem mondom, derekasan épített, de mégis szerény katlanaim. Másodszor, mert úgyis megkaplak még, komám. Harmadszor, mert nem vagyok bolond, hogy egy vén kórót szakítsak, amikor gyönyörű fiatal virágot téphetek le. És, ezer pokol! Köszönd a jó szívemnek, amért le nem harapom a fejedet, hogy az ördög ízlését így le merted becsmérelni!

KIRÁLY: De én vagyok a bűnös, a leányom ártatlan!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Nincs nagyobb gyötrelme az embernek és nincs nagyobb öröme az ördögnek, minthogy a bűnös ostobaságáért az ártatlant viheti el!

MIND: Jaj, jaj!

KIRÁLY: Neked adom az országomat! A kincseimet! Csak hagyd életben Gyöngyvirágot!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Előre!

(*Ördögök az atyja felé karjait terjesztő Gyöngyvirágot, keserves jajgatás közben, kacagva elhurcolják. Király jajgatva a földre borul. Mind az ördögök után tódulnak jajveszékelve. A halottakat elcipelik sírva.*)

8. Jelenet.

Mirkó királyfi kisvártatva jön.

MIRKÓ: Apám, apám! Mi történt?

KIRÁLY *(felkel és nyakába roskad)*: Jaj, fiam, édes fiam! Elvitték a húgodat. Elvitte az ördög! Jaj, miért is nem valál itt? Jaj, jaj!

MIRKÓ *(sebesen)*: Vadászni voltam. Egyszer csak leragadt a lábam. Se té, se tova. Hallom, hogy zúg a szél, mintha engemet kacagna. Félnap se tudtam moccanni. Im hát ördögi varázs volt. De Apámuram, nincs idő a sírásra. Megyek utánuk! Vagy élek, vagy halok, meg kell mentenem Gyöngyvirágot! Isten veled!

KIRÁLY: Jaj, hát téged is elveszítselek, édes fiam?

MIRKÓ: Ne féltsen engem. *(Ki.)* Hé, legények!

SZOLGA *(bejön)*: Parancs, felséges Királyfi?

MIRKÓ: Kantározd fel sebesen az aranyszőrű táltosparipámat. Adj neki eleven szenet enni! Itt légy vele egy-kettő! *(Szolga el.)* És most Apámuram, Isten megáldja! Vagy hazajövök s hozom Gyöngyvirágot, vagy... ha egy év múlva itt nem lennék, sirasson meg... meghalt a fia is.

KIRÁLY: Fiam, fiam. *(Sírva ölelgeti.)*

SZOLGA *(kívül)*: Kész a táltos, felséges királyfi!

MIRKÓ *(kibontakozik)*: Isten megáldja! *(Kifut. Az ajtóból még visszafordul s megrázza tollas süvegét.)* Isten megáldja!

KIRÁLY *(karjait kitérve)*: Mirkó, fiam! Gyöngyvirág! Szépséges leányom! Gyermekeim! *(Kitárt karokkal lassan kitántorog.)*

9. Jelenet.

Jancsi. Szegény asszony.

JANCSI: Édes Anyámasszony! Ne sírjon kigyelmed. Úgyis hiábavaló. Hiába, na. Ha kerékbetörnek is érte, szeretem a királykisasszonyt. Utána kell mennem, élek-halok, meg kell mentenem őt!

SZEGÉNY ASSZONY: Nem élem én ezt túl. Meghalok, fiam.

JANCSI: Ne féljen kigyelmed, él az Isten!

SZEGÉNY ASSZONY: Elhagynád a mezőt? A sok tarka bárányt? Kedves jószágodat? A falut? Szülőföldedet? Szegény öreg anyádat? Megver az Isten!

JANCSI: Ha megszabadítom a királylányt, visszajövök véle.

SZEGÉNY ASSZONY: Nem érem én azt meg!

JANCSI: Ne búsítsa a szívemet, édes Anyámasszony. Látja, nem tehetek róla, én is meghalnék a király lánya után. Hát ha meghalok is, érte haljak meg.

SZEGÉNY ASSZONY: Nem neked való, szegény pásztorembernek, a felséges király aranyalmája. Hogy is vette el az Isten az eszedet, fiam?

JANCSI: Már hogy elvette, nem vette, nem tudom. Akármint vagy is, elmegyek utána. Bezzeg most se vitte volna el az ördög, ha én itt vagyok. De elbolondított a gonosz. Elémfestette a királylány képét s becsalt a mocsárba. Szikra hijja, hogy ott nem vesztem. De most már Isten megáldja, lelkem édesanyám. Imádkozzék értem, oszt bizzék a jó Istenben, ki el nem hagyja a fiáért imádkozó anyát. Jöjjön, adjon egy tarisznya útipogácsát is, aztán előre! *(Elindul.)*

SZEGÉNY ASSZONY *(sírva utána megy.)*

10. Jelenet.

(Munkások jönnek haza a munkából. Esti harang cseng. A szín megett ostopattogtatás, állatokat hajtó kurjongatások. A munkások a különféle szerszámokkal vállukon, lassan vonulnak fel a színre s éneklés közben félkörbe állanak. A jelenet alatt a szín lassanként besötétedik.)

FÖLVONULÓ MUNKÁSOK DALA:

Nyugalomra szállt a nap már,
Nyugalomnak éje jön,
Jobb a tüzláng közelében,
Hideg szél fú a mezőn.
Majd ha a nap újra ébred,
Szálljatok ki, mint a méhek
Új munkára, új erőn.

(Az ének végeztéig a munkások félköre kialakult. Csend lesz. A harang addig szól, amíg az öregember előáll és beszélni kezd.)

ÖREG EMBER: Legyen hála a felséges Istennek, hogy ez mai napot is békességes munkában elvégezhattük. Könyörögjünk, édes véreim, hogy az Úr kegyelme virrasszon fölöttünk az éjszakában is.

MUNKÁSOK ESTI IMÁJA *(Ének):*

Uram, maradj velem.
Reám borult az este csöndesen.
Feledve bú-bajt, súlyos terhemet,
Ó, hadd hajtom le fáradt fejemet
Öledbe, Istenem.

Hová rejtőzzem én
Ha ősi ellenségem tör felém?
Keresztedről, Megváltó Jézusom,
Hajolj reám, bizton megnyughatom
Sebed szent rejtekén.

Dicső angyalsereg
Ó, zengd tovább e gyarló éneket.
Vissza szívembe zengjen boldogan,
Üdvöm a mennyben már felírva van.
A bűn legyőzetett.

ELVONULÓ MUNKÁSOK DALA *(az ének alatt a félkör lassan menetté alakul és elvonul. Eközben kisüt a hold):*

Jertek, jertek emberek,
A világ már szendereg.
Édes álom, szállj le ránk,
Édesítsd meg éjszakánk,
Házainkat földje be
Isten őriző keze.

11. Jelenet.

Számadó gazda. Jancsi.

SZÁMADÓ: Megbolondultál-e, gyerek!

JANCSI: Nem én, gazduram!

SZÁMADÓ: Hát akkor mi a kő ütött beléd, hogy elbújdosol?

JANCSI: Hát... fáj a szívem.

SZÁMADÓ: Gyerekeszéd. Szamárság. Minden ifjúlegény átesik azon. Nem muszáj azért elbújdosni.

JANCSI: De én már elmegyek... Láttam, gazduram, hogy rendjin hagyok mindent. Megvannak a juhok, bárányok. Csak a furulyám viszem el.

SZÁMADÓ: Ne szomoríts meg, gyerek. Legjobb bojtárom vótál!

JANCSI: Ád az Isten jobbat, gazduram.

SZÁMADÓ: Hát szegény öreganyád?

JANCSI (*törli a szemét*): Istenem, be megnehezedett a szívem!

SZÁMADÓ: Hát a falud? Hát a mező? Hát a patak? Hát az erdő?

JANCSI: Hej, haj!

SZÁMADÓ: Az a sok gyámoltalan bárány, akire olyan nagy kedvvel vigyáztál?

JANCSI: Hagyja kegyelmed, gazduram! Minek fájdítaná meg még jobban a szívemet? El kell mennem így is, úgy is.

SZÁMADÓ: Kemény a fejed gyerek. Hát ha meg kell lennie, vigyen az Isten. De nem ereszelek üres kézzel, mert jó bojtárom vótál. Nesze, adok egy kulacsot. (*Előveszi.*) Édesapám öregapja kapta egy tündértől. Soha ki nem fogy belőle a bor. Amikor bajba leszel, csak nyelj egy kortyocskát, menten olyan erőt ad, hogy földhöz vágod a szélvész is.

JANCSI: Köszönöm, gazduram (*elveszi*). Köszönöm egyéb sok jóságát is, a nagy Isten fizesse meg!

SZÁMADÓ: Hát áldjon meg az Isten, fiam... Te, Jancsi, nem gondolnád meg mégis? Helyre szép legény vagy, az igazat megvallva, most megmondhatom, nem is vagy aféle, mint a többi. Amért egy lány nem akar szeretni, kaphatsz te azért százat is. Volna, ki örülne, ha az öledbe ülne. Nem is egy. Mondd meg, ki az a lány? Hadd lám, érdemes-e, hogy búnak lógasd érte a fejedet?

JANCSI: Azt se tudja, hogy szeretem. Nem is tudhatja.

SZÁMADÓ: Hát mért nem mondd meg neki?

JANCSI: Mert nincs itt.

SZÁMADÓ: Hát hol a pokolba van?

JANCSI: Jól mondá, gazduram, éppen ott van, a pokolban.

SZÁMADÓ: Beléndeket ettél, vagy lóvá akarsz tenni?

JANCSI: Egyiket se. Szent igaz, hogy akit szeretek, azt elvitte az ördög. Utána megyek, hogy megszabadítsam.

SZÁMADÓ: Te boldogtalan számár, te, hiszen te a király lányára vetted a szemed! Isten irgalmazzon szegény fejednek, mert karóba kerülhet!

JANCSI: Csak előbb megszabadítsam, aztán meghalok én szívesen.

SZÁMADÓ: Ez nagy szó volt, szép szó volt, Jancsi fiam. Látom, arany a szíved, nagy kár, hogy nem születél királyfinak, megérdemelnéd a szíved után. Sok, ki annak születik, leg-hitványabb lenne a bojtárok között. Te bojtárnak születél, pedig királyfi szíved van. Ezért voltál legjobb a bojtárok közt is. Így állván a dolog, eredj csak a király lánya után. De mert látom már, mi s miféle lélek vagyon benned, várj, adok még valamit. Édesanyám öreganyja kapta egy tündértől. Ihol ni, az aranymadár tojása. (*Odaadja.*) Senki se tudja, mitől jó. Az róla a tündéri szó, hogy aki immár ugyanis meghalna, mert semmi reménye nincs, nyelje le. Ki tudja, mi van a tojásban? Édesanyám azt mondta, a halál előtt ettől meglátszik, ki micsoda? Tedd el, hátha hasznát veszed.

JANCSI: Köszönöm gazduram. Álgya meg a jóságos mennybéli Atyaúristen!

SZÁMADÓ: Aztán, ha hazajössz, látogass meg. A helyed mindig kész. No, vigyen az Isten! (*Kezet fognak. Számadó el.*)

*(Jancsi a középre áll, fokosára támaszkodik, fejét lecsüggeszti.
Kisvártatva távolodó juhnyáj elhaló bégetése.)*

JANCSI (*felkapja a fejét*): A juhaim! Az én báránykáim! Most hajtják őket haza. Hej! (*Szünet.*) De hát miért is kellett ennek így lenni? Na! Mindegy. Késő búbanat! Gyerünk! (*El-indul, aztán megáll, visszanez.*) Nini! Most gyűjtják fel a pásztortüzet a hegyen. Hogy lobog, hogy integet: Isten veled, Isten veled! Hej! Isten veled édes szép szülőföldem. Ti koszorús hegyek, ti selyemfüves rétek, te csacsogó patak, te vadgalambos erdő! Isten veletek!

PÁSZTORGYERMEKEK DALA A TÁVOLBÓL:

Ragyog a csillag a tiszta egen
Játszik a szellő a szép hegyeken.
Jöjj, sebesen jöjj, hold sugara,
Várja a fényed a bús éjszaka.
Készül a táncra az éji sereg:
Száz tücsök húrján a nóta zeneg.

JANCSI: A pásztorgyerekek! Hogy szerettem hallgatni a nótájukat! Estenden a tűz körül ültek s énekeltek, mint most. Én meg a fűbe heverve néztem a csillagokat s gondoltam szépeket Gyöngyvirágról. Na, megyek már.

PÁSZTORGYERMEKEK DALA (*halkabban*):

Hallod-e, nyitva legyen a szemed,
Éji vad ellen ki védene meg?
Hosszú sötét éj míg letelik
Virrassz csak ébren az új reggelig.

Pásztorok álman a farkas örül
De kéz a boton s a gonosz kikerül.

JANCSI: De nehéz a válás, Istenem, de nehéz!

PÁSZTORGYERMEKEK DALA:

Csöndesen! Immár a dalból elég.
Roskad a tűz, a parázs szeme ég.
Tünde lebeg a füvek tetején,
El ne riaszd, megijedne szegény.
Csillag az égen, az is hunyorog
Alszanak immár a szőke juhok.

JANCSI: Hideg van. A pásztortűz is alig lobog már a hegyen. Jó lesz menni! (*Elindul.*)

PÁSZTORGYERMEKEK DALA (*egészen halkán, elhalón*):

Isten Atyánk, a kezedbe vagyunk.
Csak te nem alszol, mi már alszunk.
Angyalaid ide szálljanak ám,
Őrizzen szárnyuk a nagy éjszakán.
Isten Atyánk, kezedbe vagyunk.
De te nem alszol, míg mi aluszunk.

JANCSI (*felnézve*): Istenem! Istenem!

- (FÜGGÖNY.) -

II. Felvonás.

Szín: az Ördögkirály birodalma.

1. Jelenet.

(Minden fekete. Gyöngyvirág fehér ruhában ül egy kövön.)

GYÖNGYVIRÁG:

Naponként e sziklaországot járom,
De nyugtomat sehol meg nem találok.
Halvány az arcom, csak a szemem ég,
Epeszti mondhatatlan epedés.
Maholnap meghalok. Reám borul
E szörnyű ország zordon-komorul,
Apám, bátyám, világom sose látom,
Hej, itt lesz pusztulásom.

Komor, sötét az ég, csillag nem ég,
Kietlen, néma, bús a messzeség.
Szegény rabmadár sorsa mostoha,
Hazáját meg nem látja már soha.
Isten veletek, erdők, patakok,
Mosolygó rétek, fényes csillagok,
Isten veletek, jó Apám, testvérem,
Nekem már végem, végem.

(Feláll, karjait kitarja.)

Ó hát megölsz, megölsz, én Istenem?
Több élet nincs a földön már nekem?
Derengess fel bár egy kis csillagot,
Mondhassam el: reményem csillogott.
Küldj börtönömbé egy halvány sugárt,
Hadd mondjam el: járt itt is élet, járt!
Egy emberhangot engedj hallanom,
Mielőtt sírba kéne hajlanom.

Ott fenn vajjon tél van-e, vagy tavasz?
Csókos napsugár bimbókat fakaszt?
Vajjon meleg nyár borul a világra,
Lágy permeteg hull kacagó virágra,
Vagy lassú, nagy pelyhekben hó szakad?
Jégpáncélt öltött a futó patak?
Vagy hull a fáról sárguló levél
És suttog bánatos regét a szél?

Akármi van, nekem már semmi sincs!
Nincsen élet, nincsen remény se, nincs!
És itt e szörnyeteg király kezén
Halálnál rosszabb éltet tengjek én?
Oh jöjjön inkább a fehér halál,
Lelkem talán ölében a mennybe száll.

Istenem, lásd meg árva gyermeked,
Vedd le válláról a bús életet!

(Lassan el.)

2. Jelenet.

Mirkó jön.

MIRKÓ *(szemeit dörzsölve, tapogatózva, támolyogva jön, mintha vak lenne):* Hüh, miféle ország ez? Olyan átkozott sötét van, hogy semmit se látok. Csak nem veszett ki a szemem világa? Hova hozott jó táltosom? Egész éjjel röptül velem, eleinte csillagokat is láttam, aztán sötét lett. Most meg e sziklák közé hozott. Őmaga lefeküdt aludni. Ne menj messze édes kicsi gazdám, mondta. Hát nem is mehetnék, mert ime nem látok. Majd egy éve járom a világot elveszett húgocskám után, de ilyen éktelen sötétséget még sohase találtam. Szent Isten, vak vagyok-e csakugyan? *(Tapogat.)* De ni! Nem vagyok vak! Ott valami fényt látok. Ni, hogy ugrál! *(Kék láng lobban fel.)* Mi az?

1. MANÓ *(beugrik):* Hahaha!

MIRKÓ *(kardot ránt):* Ki vagy, gonosz? *(Feléje vág.)*

1. MANÓ *(körülzökdösi):*

Megfoghatsz, ha elérsz,
Én vagyok a Lidérc!

2. MANÓ *(túl beugrik):*

Belép a tóba, fogva már.
Én vagyok a Hinár!

3. MANÓ *(beugrik):*

Ha szökne is, bekeverem:
Örvény az én nevem!

MIRKÓ: Ejnye, huncut tolvajok, adok én nektek! *(Csapdos utánuk, de azok jobbra-balra ugrálnak és kikerülik.)*

1., 2., 3. MANÓ:

Ej, haj, táncra, dalra
Kezet fogva, föl karajba
Föl, manósereg!
Ej, haj, táncra, dalra
Kezet fogva, föl, karajba
Énekeljete!

(Sok manó betódul.)

MANÓK:

Habról-habra szökdösünk mi,
Meg se láthat minket senki,
Mégis itt vagyunk.
Dudorászunk, döngicsélünk
Hableányról szép regét,
Ámde, hogyha jó a reggel:
Tünő pára elenyész.

Voltunk... Hopp!... és nem vagyunk.
Csalfa szép
Tünde kép
Az egész!

(Kezet fogva, sebesen karikába fonódnak és körülforogják Mirkót.)

MIRKÓ *(fejét fogva, elejti kardját):* Szédül a fejem! Jaj! *(tántorog közepén.)*

1. MANÓ:
Kezére, lábára,
Fonódj a derekára!
Kötelet vegyetek
Erős hurkot kössetek!
Egy-kettő, rajta már!
Az idő nem vár!

(Hosszú kenderszakállukból kötelet fonnak, rácsimpaszkodnak Mirkóra és minden erőlködése dacára leverik. A sziklához kötik, amelyen Gyöngyvirág ült.)

MIRKÓ: Átkozott gazemberek!

MANÓK *(tapsolva ugrálnak):*

Ha, ha, hahaha!
Most a kardját, aranyát,
Cifra fényes tarsolyát
Mindenét
Osszuk szét!
Ha, ha, hahaha!

(Kifosztják és újjongva szétszaladnak.)

MIRKÓ: Jaj, jaj, mi lett velem, mi lett velem?!!!

3. Jelenet.

(Tündérkirálynő és kísérete nagy fényességben.)

MIRKÓ: Megvakulok! Jaj, mi az?

MIND: Ne félj, ne félj!

MIRKÓ: Kik vagytok?

1. TÜNDÉR: Sásliliom a nevem!

2. TÜNDÉR: Tavirózsa énnekem!

3. TÜNDÉR:

Megmondom, ne érjen vád:
Én vagyok a karcsú Nád!

TÖBBIEK:

Mi Vízitündérek vagyunk,
A holdvilágnál táncolunk,
Mindvalahány szép habléány
S csalóka álom mindahány!

(*Feloldozzák Mirkót.*)

MIRKÓ: Köszönöm, szép tündéreim!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ (*előlép, némán Mirkó elé áll. Csend.*)

MIRKÓ (*miután egy darabig szótlán ámulattal csodálta*):

Ki vagy te... felséges... csodás virág,

Ki vagy... álmoknak... legszebb... gyöngye... te?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Én vagyok a tündérek királynője.

Mirkó királyfi, halld meg a szavam!

MIRKÓ: Ismered a nevem? Hol láttalak?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ:

Te nem láthattál eddig még soha.

De én régen ismerlek, szép királyfi,

Vadászva, hogyha erdön, bérceken,

Hús szellőt érzett forró homlokod,

Verejtéked kezem törölte le.

Ha eltikkadva pihenőre döltél,

Álmod felett én örököttem híven.

Titkon követtem bátor lépteid,

Mióta hugocskádat keresed,

Menteni most is jókor érkezénk

Gonosz manók kezéből életed,

Nem félve az Ördögkirály hatalmát,

Pokolba szálltunk harcodban segítni...

MIRKÓ (*letérdel és kezet csókol*):

Ó szépek szépe, hála, köszönet!

Most látom, álmaimban a gyönyör,

Mit ébren többé fel nem foghaték,

Te voltál, királynők felett Királynő!

Tied vagyok, te légy parancsolóm!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ (*sóhajtva*):

Te ember vagy és én álom vagyok,

Csak álomban lehetsz enyém. Soha

Napfényben mi nem találkozhatunk...

De most e bánat csak enyém legyen!

Erőd ne fossza meg, harc vár reád,

Míg hugodat ki nem szabadítod,

Velem ne gondolj, hogy bátor lehess!

MIRKÓ:

Hát mit tegyek, mondd, szépséges Királynőm?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ:

Im itt e kard! (*Átadja.*) Fogadd el szívesen.

Csodás erőt rejt villogó acélja.

Rejtőzz el itt e nagy sziklák mögé,

S ha erre jó az Ördögök királya,

E karddal akkor vívd ki tőle őt.

De jól vigyázz, kezedből ki ne ejtsd:
Varázsa akkor megszűnik azonnal.

MIRKÓ:
Ó hála, hála néked, jótevőm!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ:
Még itt e gyűrű. Majd, ha egykoron
Nem lesz segítség földön hogy vele
Segíts valakin, akit hön szeretsz:
Forgasd meg újjadon! ... Isten veled!

(Eltűnnek.)

MIRKÓ:
Elment! Ó látom-e viszont? Mit ér,
Hogy itt volt és szívem bús lángra gyúlt,
És újra elment, mindörökre tán?

(Csendesen el.)

4. Jelenet.

Ördögkirály, Gyöngyvirág jönnek.

GYÖNGYVIRÁG *(kezeit tördelve, térdre esik)*: Felséges úr! Bocsáss haza engem! Szegény jó édesapám, dali vitéz bátyám gyászolnak miattam. Meghalok itt, érzem.

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Hallgass, hallgass! Megmondtam, hogy a feleségemmé kell lenned!

GYÖNGYVIRÁG: Az nem lehet! Jaj, az nem lehet! Bocsáss haza! Meghalok itt, érzem!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Micsoda?? Az nem lehet?? Mért nem lehet?? Úgy vigyázz, hogy meg ne haragíts!

GYÖNGYVIRÁG: Istenem, légy velem!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Feleségemmé kell lenned, értetted? Még egy napig várok, akkor válaszolnod kell: mit választottál. Az igen: élet. A nem: halál.

GYÖNGYVIRÁG *(feláll)*: Felséges ördög úr, nincs miért holnapig várnod.

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Ez már helyes. Látom, okos vagy. Tehát...

GYÖNGYVIRÁG: Tehát én se ma, se holnap, se soha, soha nem leszek a te feleséged!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA *(ordítva)*: Millió pokol! Mit mertél mondani??

GYÖNGYVIRÁG: A szívem az enyém. Annak adom, akinek akarom. Te megszomorítottad az édesapámat, gyászbaborítottad a testvérbátyámat, téged nem szeretlek, nem leszek a feleséged soha. *(Megint letérdel.)* Felséges drága Ördög úr! Eressz haza innen! Könyörgök, eressz haza innen!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Szóval: nem. Mondtam, a nem: halál! *(Kirántja a kardját.)* Tehát megöllek! *(Megragadja és iszonyuan ordít.)* Halj meg!

GYÖNGYVIRÁG *(sikoltva felugrik, birkóznak.)*

5. Jelenet.

MIRKÓ (*berohan.*) Kard, ki kard! Megállj, gazember!

GYÖNGYVIRÁG: Mirkó, Mirkó! (*leroskad a kőre.*)

MIRKÓ: Ne félj, hugocskám! Király! Ördög! Kard ki kard!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*nekiugrik.*) Vessz hát, kutya!

GYÖNGYVIRÁG (*karjait az ég felé tárva.*)

Te, a fellegekben messze fõnn lakó,
Halld meg az imámat, ó Mindenható
Csillagalkotó!

MIRKÓ: Nesze. (*Vág.*)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*kifogja.*) Varázs van a kardodban, kölyök, másképp eltört volna!

MIRKÓ: Még egyszer!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Jaj, talált! Pusztulj, kutya! (*Vág, Mirkó visszaveri a kardot.*)

MIRKÓ: Ez is kemény kard, mi? (*Szúr.*)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA: Segítség, ördögök!!!

6. Jelenet.

(*Brumbrum és Ördögök berohannak.*)

BRUMBRUM (*ráveti magát Mirkóra*): Cudar! Még a Királlyal is szembezállsz?

MIRKÓ: Nesze!

BRUMBRUM: Jaj, varázs van a kardjában, segítetek!

(*Mind rárohannak Mirkóra, aki most elejti a kardját.*)

MIRKÓ: Jaj, végem!!!

MIND: Öljük meg!!!

GYÖNGYVIRÁG: Most hallgassál meg, édes Istenem! (*Zokog.*)

7. Jelenet.

HANG (*künn*): Ne félj, királyfi, ne félj, királyleány!

JANCSI (*berohan*): Én is megjöttem! Várjatok csak! (*Egyet iszik a kulacsból.*) No, most!
(*Fokosával az ördögök közé vág.*)

1. ÖRDÖG: Jaj, nem földi kar! Fussunk!!!

JANCSI (*még iszik*): No még egyet! Segít a gazduram csodakulacsa! (*Vág.*)

2. ÖRDÖG: Jaj, jaj, fussatok!!! (*Elrohannak.*)

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*kétségbeesetten*): Hát engem itt hagyatok?

JANCSI: Segíts, Királyfi, itt a kulacs!

MIRKÓ (*iszik*): Új erőm gyűl! Hol a kardom? (*Felkapja.*) Most neki a Királynak!

GYÖNGYVIRÁG: Segítsd meg Isten, karjukat!

MIRKÓ és JANCSI (*vívnek a Királlyal*): Nesze, Ördögök Királya! Véd megad, Ördög! Találtam, éljen! Hagyd már, elég!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*a földön*): Megadom magam! (*Eldobja kardját és letérdel.*)

JANCSI: No csak, ne higgy neki! Ott egy kötél a földön, ide vele. (*A sziklához kötik a Királyt.*) Így ni!

MIRKÓ (*Gyöngyvirág nyakába borul*): Lelkem, húgocskám, meg vagy mentve!

GYÖNGYVIRÁG: Mirkó! Bátyám! (*Öleli.*)

(*Szünet.*)

MIRKÓ (*a királyhoz lép*): No most, számoljunk Ördögök királya!

(*A következő jelenet alatt a háttérben tárgyalnak.*)

8. Jelenet.

Jancsi, Gyöngyvirág.

GYÖNGYVIRÁG (*Megfogja Jancsi kezét*):

Bátor megmentőm, ó, hogyan köszönjem?

JANCSI (*szemét lesütve*):

Felséges szép Királyleány, virágom,

Nincs mit köszönnöd, szívesen tevém.

Érted jöttem a pokol fenekére,

Érted meg is halnék szívesen én.

Valahol messze, valamikor régen,

Holdfénybe jártál selyemfüvü réten,

Szegény pásztorfiú nyája arra jára,

Ránézett a pásztorfiú a hold orcájára.

A hold orcájáról a te szemeidbe,

Megvakult a fényességtől abba a szent percbe.

Azóta nincs a szívének egy pihenő napja,

Régi mese, bolond rege, mit hallgatnál rajta?

GYÖNGYVIRÁG:

Én a király lánya vagyok.

Te a szegény asszony fia.

De megmentett bátor karod,

Otthon sirat édesapám.

Te szereztél neki vissza.

És ha szólasz, meghallgat tán.

JANCSI:

Szép királylány, nem szégyeled

Ha egy pásztor kérné kezéd?

GYÖNGYVIRÁG:

Itt a kezem. Nem szégyellem.

(*Kezet fogva állnak.*)

9. Jelenet.

MIRKÓ (*háttal Jancsiéknak, a Királytól feléjük közeledve*): Helyes. Tehát az életed megmarad. De viszont nem hívsz segítséget egy óráig. Ha fel is szabadítanak, egy óra előtt nem jössz utánunk? Ha pedig hazaértünk, örökre békét hagysz? Jó???

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*fogcsikorgatva*): Jó.

MIRKÓ (*megfordul, észreveszi Jancsiékat*): Nini! Hát így vagyunk? No, ezt szeretem! Ennél a fiúnál derekabb vőlegényt úgy sem kaphattál volna, hugocskám! Sok szerencsét, pajtás! (*Kezet nyújt.*)

JANCSI: Felséges Királyfi! Ha keréketöretsz is, szeretem a felséges Királyleányt.

MIRKÓ: Dehogy töretlek!

JANCSI: De ő is szeret!

MIRKÓ: Antul jobb. Csak majd édesapánk beleegyeznek! Nagyon rátarti az öreg! De te mentetted meg Gyöngyvirágot, így hát csak meglágyul a szíve! Most pedig jerünk innét! A Király istállójából kiválasztunk az enyémhez még két jóféle táltost, s aztán gyí!

ÖRDÖGÖK KIRÁLYA (*dühösen*): Csak azt tanácslom, sebesen el innét, mert ha utánatok eredek, levetlek a levegőégből és szörnyethaltok!

MIRKÓ No, no! Gyerünk csak a táltosokért!

JANCSI: Táltosokért? Miért táltosokért? Neked már van egy. Még egy elég lesz.

MIRKÓ: De hisz ketten vagytok rajtam kívül!

JANCSI: Dejszen! a Királylány velem együtt repül!

- (FÜGGÖNY.) -

III. Felvonás.

Szín: a királyi palota csarnoka.

1. Jelenet.

(Középen, ravatalon fekszik a Király, letakarva, csak a feje látszik. Mellén a koronája és a kardja. Fejtől, lábtól négy alabárdos. A ravatal előtt az Őrszem, aki az I. felvonás 1. jelenetében szerepelt. A Király fejénél áll az Udvarmester. A ravatal talpánál a Szegény asszony. Körül katonák, nép, udvariak.)

UDVARMESTER: Nép, vitézek! Figyeljetek reám! Összehivattalak benneteket, hogy Felséges jó urunk - Isten nyugtassa meg! - holttestét még egyszer láthassátok.

MIND: Jaj, jaj!

UDVARMESTER: Felséges jó urunkat megölte a keserű búbánat, hogy ime ma egy éve felséges leányát és felséges fiát szörnyű módon elveszítette. Sirassátok meg őt, ki tudja, lesz-e még ilyen jó királyotok?

MIND: Jaj, jaj!

SZEGÉNY ASSZONY *(az Őrszemhez):* Látja, látja, vitéz uram, ha ma egy éve megengedte volna, hogy a felséges Királynak elmondhassam, mi készül ellene, nem következett volna be ez a sok búbánat. *(Újjain számolva.)* Nem vitte volna el az ördög a felséges Királyleányt, nem veszett volna utána a felséges Királyfi, nem halt volna meg a felséges Király és az én drága fiam... jaj... jaj... *(kendőjébe temeti arcát, sír.)*

ŐRSZEM *(vigasztalva):* Hadd el, hadd el, szegény asszony, megbántam én azt már elégszer! Szánom, bánom a dolgot ma is, de hát már mit tegyek, mit tehessek?

SZEGÉNY ASSZONY: Soha se látom én már meg a szegény szép fiamat! Jancsikám, Jancsikám, aj, jaj!

ŐRSZEM: Sajnálalak nagyon, Szegény asszony, de hidd el, így akarta az Isten. A Királynak már lüttek... De a többi? Hátha jóra fordul még a sorsuk, hátha jobb lesz még az állapotjuk? Hátha nem is hóttak meg?

SZEGÉNY ASSZONY: Meghóttak, meghóttak!... Minek is kellett szegény juhászbojtárnak a felséges Király leánya után futni?

ŐRSZEM: Aztán meg, ládd-é, az ördög hatalmasabb volt, mint mi. Úgy se állhattunk volna ellene. Engem is lekötöztetett a pincébe, ott ébredtem fel a hordó mellett. Ma se tudom, hogy volt. Meg is botoztak érte. Ne sírj hát, szegény asszony. *(Csendesen tovább beszélnek.)*

(Ezalatt a nép körüljárta, nézegette a ravatalt, sírva, suttogva, mutogatva. Most egyszerre kezdik a gyászdalt.)

GYÁSZDAL *(mind éneklik):*

Vége, vége... Szakadjon könnyetek!

Fájdalmas bús sírásba törjete!

Vége, vége... Öltsetek gyászruhát,

Síriátok ki szívetek bánatát.

Ti sírásók, sötét sírt ássatok,
Sziklavermet, mélységest vágjatok!
Mint a bánat, mély legyen a verem,
Könnyeinknek elégséges legyen!

(A következő két vers alatt, libasorban, lassan körültepegik a ravatalt és behintik mindenféle virággal.)

Elfáradt már, nyugoszd meg, Istenünk!
A jövőben, kérünk, ó légy velünk!
Áldó kezed bánatunk gyógyítsa,
Könnyeinket szent kezed szárítsa!

Vigyétek már, tegyétek sírba őt!
Huzzatok rá szép bibor szemfedőt.
Irdátok fel a sírjára: ki vót,
Vérző lábbal míg ittlenn vándorolt?

(Lassan előbbi helyükre térnek vissza.)

2. Jelenet.

1. KENGYELFUTÓ *(betoppan)*: Eresszetek gyorsan a Királyhoz!

UDVARMESTER *(eléje áll, úgy, hogy eltakarja a ravatalt)*: Mit akarsz?

1. KENGYELFUTÓ: Átadni a felséges Királyfi izenetét!

MIND: Kiét??

1. KENGYELFUTÓ: A felséges Mirkó Királyfiét!

MIND *(összecsapják kezüket)*: Hát él?

1. KENGYELFUTÓ: Jön... Itt is lesz hamar. Tíz mérföldről futtatott előre, jöttem, mind a szél, hogy megelőzzem. Azt izeni a Királynak, hogy itt lesz mindjárt!

MIND: Lehetetlen, lehetetlen!

UDVARMESTER: Jó fiú, későn akarod csalni a Királyt. *(Félreáll.)* Amint látod, a Király meghalt.

MIND: Meghalt... meghalt...!!!

3. Jelenet.

2. KENGYELFUTÓ *(lihegve betoppan)*: Hol a Király? Vigyetek hozzá, gyorsan!

UDVARMESTER *(mint fent)*: Mit akarsz?

2. KENGYELFUTÓ: Hírül adni a felséges Királyfi izenetét!

MIND: Uram Isten! Kiét, miét??

2. KENGYELFUTÓ *(lihegve)*: A felséges Mirkó Királyfiét!

MIND *(összecsapják kezüket)*: Uram Isten! Hát él?

2. KENGYELFUTÓ (*egy szuszra*): Itt is lesz mindjárt! Hét mérföldről futtatott előre, mint a vihar, úgy rohantam, hogy megelőzzem! Jön, táltos paripákon, azt izeni a Királynak, hogy itt lesz tüstént, vele van a Jancsi pásztorfiú is!

SZEGÉNY ASSZONY (*sikoltva*): Ki? Jancsi? Az én fiam? Halljátok? Az én fiam! Jaj, Istenem, jaj!

MIND: Lehetetlen, lehetetlen!

UDVARMESTER: Jó fiú, későn akarod szegény urunkat megcsalni. A király ime (*félreáll*) halott!

MIND: Halott, halott!

4. Jelenet.

3. KENGYELFUTÓ (*lihegve betoppan*): Félre! Félre! A Királlyal kell beszélnem!

UDVARMESTER (*eléje áll*): Mit akarsz?

3. KENGYELFUTÓ: Eressz! A Királyfi jön!

MIND: Jaj, Istenem, éljen, éljen!

UDVARMESTER: Igazán beszélsz?

3. KENGYELFUTÓ: Hallod a szélzúgást? Jön is már. Táltosparipákon rohan. Három mérföldről szalajtott előre, hogy hírül adjam a Királynak: itt lesz mindjárt, vele jön Gyöngyvirág kisasszony!

MIND (*ordítva*): Gyöngyvirág! Gyöngyvirág!

SZEGÉNY ASSZONY: Jancsi! Gyöngyvirág! Jésszusmária! Jésszusmária!

UDVARMESTER: Hiába! (*Félreáll.*) A Király meghalt!

MIND: Jaj, meghalt!

5. Jelenet.

MIRKÓ HANGJA (*künn*): Kössétek meg a lovakat!

MIND: Ki az? Ki az? (*úgy tódulnak előre, hogy a ravatalt elfedik.*)

(*Mirkó, Gyöngyvirág, Jancsi jönnek. Jancsin egy akkora szűr van, hogy sarkáig egészen elfedi, a fején nagy kucsma, a füléig húzva.*)

MIND: Mirkó királyfi! Gyöngyvirág kisasszony! Éljen! Éljen!

SZEGÉNY ASSZONY (*Jancsihoz rohan*): Jancsikám, fiam! Te vagy? Igazán! Jaj, Istenem!

JANCSI (*átöleli*): Anyámasszony, édesanyám!

MIRKÓ: Hol van felséges Atyám? A kengyelfutók meghozták a hírt?

GYÖNGYVIRÁG: Hol van drága Apánk? Nem jött elénk?

(*Csend.*)

MIRKÓ: Megnémultatok? Hol van a Király?

(Csend.)

UDVARMESTER: Felséges Királyfi! Felséges Királykisasszony! Isten hozta! Nagy öröm ez nekünk. Nagy-nagy öröm! Isten hozta!

MIND: Nagy öröm! Isten hozta!

MIRKÓ, GYÖNGYVIRÁG: Hol van Apánk?

UDVARMESTER: Felséges Királyfi! Felséges Királykisasszony! Hogy is mondjam? Izé. *(kitörve)* A ravatalon, Felséges Királyfi!

MIND: A ravatalon, a ravatalon!

(Szétválnak, a ravatal feltünik.)

GYÖNGYVIRÁG: Jaj *(odaroskad.)*

(Mély csend.)

MIRKÓ: Meghalt... Apám!... Meghalt! Oh, jaj!!! *(Gyöngyvirág mellé térdel.)*

MIND: Jaj, jaj. *(mind letérdelnek.)*

(Szünet.)

GYÖNGYVIRÁG *(tördelve)*:

Ezért, ezért vártál hát oly sokat,
Hogy mégse láthasd meg leányodat?
Ezért mentett meg bátor férfikar,
Mert téged itthon szemfedő takar?
Én Istenem, jaj, én jó Istenem,
Miért tevéd, mért tetted ezt velem?

MIRKÓ:

Ezért futottam annyi hosszú nap,
Ezért vert eső, perzselt déli nap,
Ezért környékezett sok száz veszély,
Hogy te ne örülj, hogy te ne élj?

(Felemeli összekulcsolt kezeit és tekintete a gyűrűre esik.)

De ni! Mi ez itt az én újjamon?
A gyűrű! A gyűrű! Megforgatom!
Szép álmom, drága tündér ó jövel!
Segíts, segíts ha tudsz, fel, rajta, fel!

(Megcsavarja a gyűrűt.)

6. Jelenet.

(Nagy fény. Tündérr királynő, tündérek.)

MIND *(fölugráltnak)*: Mi az? Mi az?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(Mirkóhoz)*:

Itt vagyok, szépséges Királyfi,
Mert szólítottál, itt vagyok!

Miben segítek? Megtehetném,
Mit tudnak tündérek és angyalok.

MIRKÓ:

Én szép Királynőm, nézd, öreg Atyánk
Utánunk búsulásban meghala!
Addig siratta két holt gyermekét,
Míg élének fénye elapada.
Ó szép tündérem, van-e oly erő,
Mitől a létre visszatérne ő?

TÜNDÉREK *(egyszerre a Királynőbe kapaszkodnak):*
Ó nincs, ó nincs!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(Hosszan, szomorúan nézi Mirkót, majd a tündéreket. Az utóbbiakhoz):*
Szálljatok el, szeretett kicsinyeim.

TÜNDÉREK: Ó nem, ó nem! Te is jöjj!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(Mirkóra nézve, hosszan):* Én nekem itt kell maradnom!

TÜNDÉREK:

Ó jaj, ó jaj, az álom valóság akar lenni,
Ó jaj, meghal az álom, ó jaj, mit kéne tenni?

MIRKÓ: Királynőm, szemedben gyémántkönyv ragyog... és tündéreid sírnak... Nem tudsz hát segíteni?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(Egy pillanatig habozik, remeg, aztán elszántan):* Érted... Igen...!

TÜNDÉREK: Veled maradunk, el nem hagyunk, szép álmok, meghalunk, de életet adunk!

MIRKÓ: Az Isten áldja meg szíved! *(Térdrehull.)*

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(a tündérekekhez):* Hát itt maradtok? Így szerettek?

TÜNDÉREK: Itt maradunk, itt maradunk!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Drága hű, jó, arany szívű népem! Legyen! *(tapsol)*

Keringő bálba
Körbe karikába
Fogjatok kezét!

(A tündérek kört alkotnak a Királynő körül. Megszólal a zene. A tündérek halkan zümmögik a melódiát. A Királynő eljárván a tündértáncot. Utána belép a körbe, körülveszik a ravatalt, körül táncolják és énekelnek.)

TÜNDÉREK KARA:

Tavaszi szellő fujdo-o-gálj!
Illatod áraszd, rózsza!
Süss ki napocska kék e-e-geen,
Élet, ó élet adója!
Titkos erők ébredje-etek,
Hozzatok újra éle-etet
Itt van az, itt van az óra!

(Hirtelen megállanak.)

KIRÁLY *(felül):* Mi az? Hol vagyok?

MIND (*ujjongva*): Él, él!

GYÖNGYVIRÁG, MIRKÓ: Apám! Apám!! (*Hozzárohannak, ölelik, lesegítik a ravatalról.*)

KIRÁLY (*nyakukba hull*): Mirkó, fiam! Gyöngyvirág! Egyetlen leányom! Ti vagytok? Igazán ti vagytok? (*öleli őket.*) Jaj, Istenem! Mekkora öröm! Nem haltatok meg? Igazán ti vagytok? (*tapogatja, forgatja, öleli őket.*) És én élek? A földön vagyok? (*Homlokát símogatja.*) Mintha meghaltam volna... Sötét volt... Repültem... Egyszer csak visszahívott valami édes ének... Fiam, leányom! (*Sírva újra a nyakukba borul.*)

MIRKÓ, GYÖNGYVIRÁG: Mi vagyunk és te feltámadtál!

KIRÁLY: Hogy történhetett?

MIRKÓ: A Tündérr királynő tette ezt!

KIRÁLY (*csak most látja meg*): Oh hála! (*mindhárman térdreesnek előtte.*)

TÜNDÉRR KIRÁLYNŐ: Istennek köszönjétek! (*Felemeli őket.*)

KIRÁLY: Fiam, fiam, most már mindenre emlékszem! Hála az Istennek, aki megbocsátott! Hogy jöhettetek vissza? Hol kaptad meg hűgodat, hogy vívtad vissza?

MIRKÓ: Nem épen az én érdemem. Harcoltam becsülettel én is, de a földolgot ez a fiú cselekedte... Hol vagy, Jancsi?

JANCSI (*a szegény asszonyt kézenfogva, előlép és meghajlik*): Felséges Királyom, életem halálom kezébe ajánlom!

GYÖNGYVIRÁG: Ez a fiú mentett meg, apám! (*Átöleli a Király nyakát és úgy néz Jancsira.*)

JANCSI: Felséges Királyom, igyekeztem én is, de a dolgot főképen egy csodakulacsnak köszönhetem, amely erőt adott. Ketten vertük le a felséges Királyfival az Ördögök Királyát. Mondom, a kulacs.

SZÁMADÓ (*előtör*): Ugy-e, ugy-e, Jancsi fiam? Használt a kulacs, mi?

JANCSI: Isten álgya meg érte, gazduram, használt bizon!

SZEGÉNY ASSZONY: Meg a te erőd, fiam! (*símogatja.*)

MIRKÓ: De ez még semmi! Mikor már jöttünk a nagy égen át, már láttuk is a palota ormát messziről, hát csak megzúdul a levegőég...

GYÖNGYVIRÁG: ...s hátranéztünk s hát Uramisten, vágat utánunk tüzes sárkányon az Ördögök Királya, ordítva, lángot okádva...

MIRKÓ: Már azt hittük, végünk van, a táltosaink lihegtek, a távolság fogyott, a láng perzselt, az Ördög üvöltött... éreztük a halál szelét...

GYÖNGYVIRÁG: S akkor Jancsi...

JANCSI: Isten eszembe hozá a végső veszedelemben az aranymadár tojását s nagyhirtelen lenyelém.

MIRKÓ, GYÖNGYVIRÁG (*együtt*): ...s abba a nyomba megbotlott az Ördög Király sárkány a csillagban s alázuhant vele az operenciás tengerbe. A vize hozzánkig csapott fel.

JANCSI: Így jutottunk haza, felséges Királyom!

SZÁMADÓ (*elragadtatással*): Ugy-e, ugy-e Jancsi fiam, használt az aranymadár tojása?

JANCSI: Használt bizon, gazduram, áldja meg érte az Úristen! Csak az a baj, hogy amióta lenyeltem, olyan forróság ég a szívembe meg a fejembe, hogy majd lángot vetek.

SZÁMADÓ: Hát dobd le a gubádat!

JANCSI: Dobnám én gazduram, de mióta a tojást lenyeltem, se gubámat, se sapkámat le nem hányhatom, mintha odaragadtak vóna!

SZÁMADÓ: No, majd lefaragjuk az audiencia után!

KIRÁLY: Most már szívemnek minden vágya betelt! Csak azt szeretném még megérni, hogy feleséged legyen, Mirkó, meg hogy urad legyen, Gyöngyvirág!

MIRKÓ: Úgy látom, felséges Királyatyám, ami húgomat illeti, kívánságod hamar teljesül. Jertek csak, gyerekek!

(Jancsi és a Királyleány kéz a kézben a Király elé térdelnek.)

SZEGÉNY ASSZONY: Jaj, Felséges Király Uram, ne húzassa karóba az én szegény fiacskámat. Elvette az Isten az eszét. *(Letérdel.)*

A NÉP *(zúgni kezd)*: Mi az? A bojtárlegény? Mit akar? Csak nem? No de ilyet!

MIRKÓ: Felséges Atyám, lányod megmentője megérdemli, hogy lányodat...

UDVARMESTER: Felséges uram, ez rettentő! Egy juhászbojtár! Mi lesz az etikettel?

KIRÁLY: Tyü, az etikett! Szinte elfelejtettem! Szó sem lehet a dologról, nagyon sajnálom, de az etikett nem engedi!

GYÖNGYVIRÁG: Atyám, én csak őt szeretem!

A NÉP: A juhászlegényt!

KIRÁLY: Sajnálom, mért nem született királyfinak?

SZÁMADÓ: Bátran születhetett volna! Gyere Jancsi fiam, nálam kész a helyed.

A NÉP: Ott a helye, ott a helye!

MIRKÓ, GYÖNGYVIRÁG, TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(egyszerre)*: Ez a hála?

KIRÁLY, UDVARMESTER: Az etikett! Az etikett!

JANCSI *(felugrik)*: Tyü, nem bírom tovább ezt a hőséget! *(Megrázza magát.)*

*(A szőr lehull, Jancsi ragyogó királyi ruhában díszlik. Megrázza a fejét.
A sapka lehull. Jancsi fején korona ragyog.)*

MIND: Királyfi, királyfi!

SZÁMADÓ: Persze hogy az! Az aranymadár tojása megmutatja, ki micsoda igazán.

GYÖNGYVIRÁG *(álmélkodva nézi, aztán a nyakába borul)*: Királyfi!

SZEGÉNY ASSZONY: Jaj, ne huzzák karóba a drága fiamat!

KIRÁLY *(Udvarmesterhez)*: Mit szól ehhez az etikett?

UDVARMESTER: Méltók egymáshoz. *(Mélyen meghajlik.)*

KIRÁLY: Áldásom rátok!

MIND: Éljenek!

SZEGÉNY ASSZONY: Jaj, ne öljék meg a drága fiamat!

ŐRSZEM: Ne félj szegény asszony, nagy úr lett belőle!

SZÁMADÓ: Mégse leszel többet bojtárom, gyerek! Pedig szerettem volna!

KIRÁLY *(Mirkóhoz)*: Hát te, fiam?

MIRKÓ *(szomoruan néz a Tündérlirálynőre)*: Én árván maradok, Atyám!

(Lecsüggeszti fejét.)

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(hozzálép)*: Tőlem függ, Mirkó?

MIRKÓ: Mi tagadás, a szívem azt mondja, igen. De te álom vagy, én ember vagyok.

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: S ha azt mondanám, hogy többé nem vagyok álom, hogy éretted letettem tündérhatalmammat, mikor kérésedre segítettem Atyádon?

MIRKÓ *(örömmel)*: Lehet-e?

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ *(tündérekhez)*:

Vegyétek le koronámat,

A fátyolom vigyétek el!

Földi nő lettem, földi nő.

(Mirkóhoz, miután fátylát és koronáját levetette.)

Szeretsz-e így, Mirkó, felelj!

MIRKÓ: Királynóm, még csak így igazán. *(Megöleli.)*

KIRÁLY *(Udvarmesterhez)*: Mit szól ehhez az etikett?

UDVARMESTER: Ha a tündér leteszi a rangját, gondolom, királyleánynak akkor is megjárja. Méltók egymáshoz! *(Mélyen meghajlik.)*

KIRÁLY: Áldásom rátok!

MIND: Éljenek!

1. TÜNDÉR: Én is leteszem fátyolom! *(Leveti.)*

2. TÜNDÉR: Én is eldobom koronám!

TÜNDÉREK:

Mi is földi lányok leszünk.

S megyünk földi legény után!

(Levetik fátylaikat s a nép közé elegyednek.)

ŐRSZEM: Mondtam ugy-e szegény asszony, hogy az Isten akarta így?

SZEGÉNY ASSZONY: Vajon nem álom?

KIRÁLY:

(Mirkóékhoz): Fiam, leányom, legyen a trón és ország fele a tietek.

(Jancsiékhoz): A másik felét nektek adom!

(A néphez): Kettős lakodalmat ülünk ma. Lobogózzátok fel a házakat, örvendjeteK, énekeljeteK! A jószágos Isten megbocsátott!

(Mind táncra perdülnek, énekelve.)

- (FÜGGÖNY.) -

Énekek.

I. Felvonás.

1. Fölvonuló munkások dala.

Nyu - ga - lom - ra szállt a nap már, nyu - ga - lom - nak
éj - je jön. Jobb a tűz - láng kö - ze - lé - ben,
Hi - deg szél fú a me - zőn. Majd ha a nap
uj - ra éb - red, száll - ja - tok ki mint a mé - hek
új mun - ká - ra új e - rőn.

2. Munkások esti imája.

U - ram, ma - radj ve lem. Re - ám bo -
rult az es te csön - de - sen. Fe - led - ve
bú - bajt, su - lyos ter - he - met, Ó hadd haj -
tom le fá - radt fe - je - met ö - led - be,
Is te - nem! (Többi szövegét lásd a 10. Jelenetben.)

3. Elvonuló munkások dala.

Jer - tek, jer - tek, em - be - rek. A vi - lág már
szen - de - reg. É - des á - lom, szállj le ránk.
É - de - sitsd meg éj - sza - kánk, Há - za - in - kat
föd - je be Is - ten ő ri ző ke - ze!

4. Pásztorgyermek dala.

Ra - gyog a csil - lag a tisz - ta e - gen,
Ját - szik a szel - lő a szép he - gye - ken.
Jöjj se be - sen jö - öjj, hold su - ga - ra,
Vár - ja a fé - nyed a bús éj - sza - ka.
Ké - szül a tánc - ra az é ji se - reg:
Száz tü - csök húr - ján a no - ó - ta ze - neg.
(Többi szövegét lásd a 11. jelenetben.)

II. Felvonás.

5. Manók.

Ej, haj, tánc - ra, dal - ra, ke - zet - fog - va,
föl, ka - raj - ba, Föl, ma - nó - se - reg; Ej, haj,
tánc - ra, dal - ra, ke - zet fog - va, föl ka - raj - ba,
É - ne - kel je tek! Hab - ról hab - ra
szök - dö - sünk mi, Meg - se lát - hat min - ket sen - ki,
Mé - gis itt va - gyunk! Dú do rá - szunk,
Ám - de hogy - ha
dön - gi - csé - lünk Hab - le - ány - ról szép re - gét,
jó a reg - gel Tű - nő - pá - ra el e - nyész.
Voltunk, Hopp! És nem va - gyunk! Csal - fa, szép,
Tün - de kép Az e - gész!

III. Felvonás.

6. Gyászdal.

Lassan pp

Vé - ge, vé - ge! Sza - kad - jon köny - nye - tek!
Fáj - dal - mas, bús si - rás - ba tör - je - tek!
Vé - ge, vé - ge! Ölt - se - tek gyász - ru hát,
Sir - já - tok ki szí - ve - tek bá na tát.

(Többi szövegét lásd a II. 1. jelenetben.)

7. Tündértánc. (Szöveg nélkül.)

(Szükség szerint ismétlendő.)

8. Tündérek kara.

Ta - va - szi szel - lő fuj - do o - gálj,
Il - la - tod á - raszd ró - zsa! Süss ki na - pocs - ka
kék e e gen, É - let, ó, é let a -
dó - ja! Tit - kos e - rők! Éb - red - je - e - tek,
Hoz - zatok új ra é le e tet,
Itt van az itt van az ó - ra!